

Gen; 16:1-10. és 21:1-13.

A házasság Isten nagyszerű ajándéka. De nem jó, ha túlzott elvárások kapcsolódnak hozzá. A házasság jó, de nem jó, ha azt hisszük, hogy a házasság oldja majd meg minden gondunkat. Ez nem csak hogy nem igaz, de az ilyen túlzott elvárás csalódáshoz vezet, és magára a házasságra is romboló hatású lehet. A Bibliában Isten a házasság tekintetében is realista képet ad elénk.

Ábrámot és Szárajt, ahogy hívták őket még történetünk elején, már házasságuk idején ismerjük meg. Házasságuk nem problémamentes. S e tény már önmagában is lerombol egy illúziót. Mert jó lenne azt hinni, hogy van problémamentes házasság. Jó lenne azt gondolni, hogy ha valaki hívó, akkor a házassága problémamentes, de legalábbis nagyon harmónikus. – Jó lenne ezt hinni, de történetünk ezt az illúziót is eloszlatja. Azt látjuk, hogy attól, hogy Ábrám Isten választotta, elhívotta, aki élete bizonyos pillanataiban rendkívüli hitről tesz tanúbizonyságot, a házassága mégis olyan, hogy én bizony nem cserélnék vele.

Ábrám és Száraj életével és nehézségeikkel mi ott találkozunk először, amikor Isten megszólítja Ábrámot. Ábrám mindenestre elindul Isten szava nyomán, és viszi magával Szárajt. Nem tudjuk, hogy Szárajnak volt-e hitbeli indíttatása, vagy egyáltalán bármi kedve ehhez az úthoz. Azt sem tudjuk, hogy ő ekkor egyáltalán kapcsolatban volt-e az Istennel. Az viszont biztos, hogy gyökereiktől, családjuktól és barátaitól el lettek szakítva. A környezet, amiben inntól kezdve élnek, nem csak egyszerűen kényelmetlen, de szociálisan is nehéz. Kivel beszélje meg Száraj a problémáit? Hol vannak azok a barátnők, akikkel egy „kávé mellett” ki tudja ereszteti a gőzt, ha férje már nagyon felbosszantotta? Elindultak Ábrám elhívása nyomán, és jószerivel páros magányban élik az életüket. Csak magukra és egymásra számíthatnak. Idegenek, olykor veszélyes idegenek veszik őket körül. Nincs kivel megosztani a terheket, s ez nagyon is meglátszik a későbbi Sárán.

De van neki ennél nagyobb baja is. Ábrám annak az ígéretnek reményében indult útnak, hogy népek atyjává lesz. Száraj azonban nem szült neki. Az, hogy mekkora az a gond, ha nem jön egy házasságban a gyerek, valószínű, hogy csak az tudja pontosan, aki átélte. Aki maga is reménykedett hónapról hónapra, és havonként élte meg a fájdalmas csalódást éveken keresztül. Ma egy-két év után már orvoshoz szaladnánk, ami persze még közel sem egyenlő azzal, hogy gyerek is fog születni, de Szárajnak ez a lehetőség nem volt biztosított. Ő csak várhatott, reménykedhetett, imádkozhatott, és újra és újra csalódhatott, mert nem és nem jött a gyerek.

Természetesen, ha jött volna, az sem oldotta volna meg a házasság és az élet problémáját, de az, hogy nem jött, ez egyértelműen gond volt. Megkérdőjelezte Szárajnak a női identitását. Értéktelenséget, szégyent és büntudatot élhetett át. „*Micsoda nő vagyok, ha még egy gyereket se tudok szülni a férjemnek. Biztos ő is értéktelennek tart, csak száanalomból nem lök el magától. De ha a helyzet nem változik, előbb-utóbb biztos lecserél egy másikért*” – gyötörhette a gondolat Szárajt, és gyomrában érezhette az iszonyatos, szorongató félelmet. Ráadásul Ábrám annak az ígéretnek a vonzásában hagyta el lakóhelyét, hogy népek atyjává lesz. S most ő, Száraj, a maga meddőségével, nyomorúságával a férje kiteljesedésének az útjában áll. Sőt. Meddősége Isten útjában is áll, hisz Isten ígerte a gyereket, de úgy látszik, hogy Isten nem kalkulált az ő meddőségével. Na, de egyáltalán hol van az Isten? Hisz már leszakad a keze a sok imádságtól, és gyerekeknek se híre, se hamva. Van-e egyáltalán értelme az imának? És létezik-e egyáltalán az az Isten, akihez ő az imáit címezte?

Elképzeltük mekkora volt Száraj fájdalma, ami elvezette ahhoz a kétségbeesett lépéshez, hogy szolgálóját adja férje ágyába. Nyilván arra gondolt, hogy „*a mostani fájdalomnál már az is jobb lesz...*” – s persze, hogy nem lett jobb. Egyértelműen kiderült, hogy férjének kutya baja, Ábrámnak lehet gyereke. Inntól kezdve világos, hogy ő, Száraj a „hibás”. A szolgálónőnek meg hogy kinyílt a csipája. Száraj most már rá se bír ránézni, pedig eddig Hágár volt az, akit valamelyest női társaságnak tekinthetett. Most Száraj, ez a szerencsétlen asszony, nem nyughat addig, míg szolgálóját el nem üldözheti. De aztán a szolgáló visszajön, s bár szerényebben viselkedik, azért el lehet képzelni családi fészük légkörét.

Újabb jó pár év telik el így. Ábrám közben újabb Isten-élményekkel gazdagszik, és új ígéreteket kap gyerekekre. Száraj nincs vele lelki egységben. Ő már csak nevetni tud az ígéreteken. Neki már ne izgessen az Isten. „*Most már jó így. Őreg vagyok. Majd eltelik lassan az élet.*” Ígéreteken hinni nem tudó, megalázott, keserű és cinikus viselkedésű asszony lett Száraj.

Ennek ellenére megszületett Izsák, a megígért gyermek. Különös módon Száraj, akit már Sárának hívnak, ettől sem lett harmonikus és boldog. Haragja ismét fellángol a szolgálónő ellen, akit annak idején maga lökött férje ölébe, meg a fattyú ellen, aki elvonja férje szeretetének egy részét az Ő gyerekétől. Csak ürügyre vár. S aztán, amikor Izmael, a szolgáló porontya nevetni mer, végleg elzavarja őket a háztól. Hogy min nevetett Izmael? Sohase fogjuk megtudni. Lehet, tényleg Sárán? Lehet. De az is lehet, hogy máson. Miért ne lehetne egy kamasz fiúnak csak úgy jó kedve? De Sára számára ez egyértelmű. Ember nem nevetet máson öt km-es körzetben csak rajta! S az ítélet is egyértelmű, menniük kell. Addig nyaggatja Ábrahámot, míg az elküldi Hágárt és fiát, Izmaelt.

Nem sok szó esik ezek után sem Sáráról, sem a házasságukról a továbbiakban. A következő történet, melyben Sára szerepel, az már a temetése. – Mit mondjunk? Hát nem éppen a szentcsalád benyomását keltik. Inkább hasonlít egy mai, modern mozaikcsaládra. Szerető. Két nőtől is gyerek, átmeneti bigámia, veszekedés, megszakadt apa-gyerek kapcsolat. Valóban kalandos, ámde kevésbé romantikus házastársi kapcsolat. Azt gondolom, egyikünk se ilyenről álmodozott magának tini korában.

Mégis sokak történetévé lett. Hisz a házasságokban ma is akadnak gondok. Ma is előfordul, hogy – ha talán nem is így nyíltan, szavaikkal, de például elhanyagoló viselkedésükkel – odalökik emberek társukat valaki más ágyába. Ma is akad olyan, hogy apáknak megszakad vagy hézagossá válik a gyerekekkel való kapcsolatuk. És megtörténik az is,

hogy a problémák közt elfogy a hit, vagy egyszerűen nem marad idő az Istenre. És jönnek persze a szabályokat semmibe vevő, barkács megoldások. Megyünk a saját fejünk után, vagy éppen a divatok, médiaguruk, meg a maguk részéről már szintén kiégett barátok és barátnők jó tanácsai után. Elhisszük nekik, hogy van problémamentes élet, elérhető, noha a bölcs tanácsadó sem érte el. Mégis elhisszük, hogy csak át kell gázolni néhány szabályon. „*Tedd meg! Neked is jogod van a boldogsághoz! Majd azzal a másikkal megvalósíthatod a tökéletes házasságot...*” – hazudja embereken keresztül az arcunkba gátlástalanul a sátán. És sokan hisznek neki, mert hazugsága boldogság utáni vágyunkat szólítja meg. De ezáltal csak még jobban belegabalyodnak életük hálójába, és okoznak sok sérülést másoknak, köztük saját gyermekeiknek is.

Miért mondom el ezeket pont ma, pont most, pont a házasság ünnepén? Miért hoztam ide pont Ábrahám problémás házasságának történetét? Azért, mert van ennek a történetnek egy bátorító oldala is. Igaz, ez a bátorító oldal csak akkor lesz láthatóvá, ha a történet legális harmadik szereplőjére, az Istenre figyelünk. Nem tökéletes Ábrahám, és nem tökéletes Sára. Sebzett emberek ők, akik fájdalmukban olykor rossz döntéseket hoznak. És Isten mégis kiválasztja őket. Istennek terve van velük. Isten szereti, vezeti és formálja őket. Formálja őket egymás által és a körülmények meg a próbák által is. Ők elbukják időnként a próbákat, de Isten türelmes. Megtartja őket együtt, hogy tovább formálódjanak. Mert Isten nem csak azt a két tökéletlen embert látja bennük, akiket mi is látunk. Isten tudjátok, hogyan látja őket? Isten látja bennük a szentet! Nem sok embert nevez szentnek a Biblia, de Sára a szent asszonyok prototípusaként van említve az Újszövetségben (1Pét; 3:5-6). Ábrahámot pedig a Zsidókhöz írt levél emeli a hit elsőszámú példaképévé. Isten ezt látja bennük. És Isten ezt látja benned is! A szentet. A tisztát. A szeretnivalót.

Számomra nagyon megnyugtató az, hogy Isten nem a tökéleteseket hívja el. És nagyon bátorító az is, amit e történetben látunk, hogy hibáink nem kell, hogy egész életünkre velünk maradjanak, ahogy Hágár sem kellett, hogy vég nélkül Ábrahámmal és Sárával maradjon. Közös hibájuk, bűnük volt ő, de lehetett szakítani vele. Lehetett szakítani a szeretővel, és helyre lehetett állítani a szent, a tiszta családi állapotot. Nagyon vigasztaló üzenet továbbá az is, hogy Isten még az elrontott dolgainkból is tud jót kihozni. A mi tökéletlenségünket úgy építi be a maga tervébe, hogy az tökéletes legyen. S bár itt egy fiú apa nélkül marad, de nem marad mennyei Atya nélkül. Isten e balkézről való, törvénytelen gyereket is szereti. Az ő tervébe ő is helyet kap, és ő is áldást kap. Mert Isten terve tökéletesen össze tudja illeszteni egy szép, teljes képpé azt, amit a mi bűneik apró cserepekké törtek.

Isten velünk ugyanúgy ott van küzdelmeinkben, házastársi küzdelmeinkben is, mint Ábrámmal és Szárajjal egykor. Minket is véd, vezet, megtart, ha mi is azon az úton éljük életünket, melyre ő hívott el minket. Vétkeinket nekünk is megbocsátja, és adja számunkra is, a házasságon belül is a megújulás lehetőségét. És ebben a folyamatban minket is formál, hogy megszülethessen bennünk is az a szent, akinek ő teremtett minket. E formálásban felhasználja a házasságot és a házastársat is. Mert erre is jó az ő nagyszerű ajándéka, a házastársi közösség. Persze a formálódás pillanatai nem a legboldogabb pillanatok, sőt lehet inkább a házassági válságok, de ez nem baj. Mert jogunk ugyan nincs a boldogságra, de Isten azért boldogságot akar adni nekünk. Viszont a boldogság nem a házasság ajándékában van. A boldogság abban lakik, hogy Isten a házasságnál nagyobbat ad nekünk (és nem csak a házasoknak), saját magát. És ő boldoggá tesz minket. S ha ezt az ajándékot már élvezzük, férjek és feleségek is, akkor minden küzdelem ellenére – én hiszem és tapasztalom is – boldogabb lesz a házasságunk is. Ámen.

1. Hogyan lett Ábrából Ábrahám, és Szárajból Sára? (A 17. részben található a válasz.)
2. Hogyan ismeritek meg a felolvasott igeszakaszokból Sárát? Mi az, amiben meg tudjátok érteni? Mi az, amiben együtt tudtok vele érezni? S mik azok a dolgok, melyeket nem helyeztek a viselkedésében?
3. Hogyan ismeritek meg Ábrahámot? Mi az, ami szimpatikus a viselkedésében, s mi az, ami nehezen érthető? Mi az, amit biztos, hogy másképpen csináltál volna a helyében?
4. Hogyan jellemeznétek Ábrahámnak és Sárának a kapcsolatát? Szeretnétek olyan házasságot, mint az övék?
 - a) Miben más a házasság, mint amit vártál, reméltél a házasságtól?
 - b) Mire tanított Isten téged a házasságon és házastársadon keresztül saját magadról?
 - c) Mire tanított Isten téged a házasságon és házastársadon keresztül a házasságról?
 - d) Mire tanított Isten téged a házasságon és házastársadon keresztül saját magáról?
 - e) Segítség-e neked a házasság abban, hogy kibontakozzon és megerősödjön benned az a „szent”, akinek Isten teremtett téged?